

LETECKÉ ROZHLEDY

Redaktoři: Podplukovník let. Vilém Stanovský a podplukovník let. Jaroslav Borecký.

„Fabius“:

Říšskoněmecké letectvo.

I. Vývoj říšskoněmeckého letectva.

V roce 1914 při počátku světové války mělo Německo 218 letounů, jejichž posádky byly ozbrojeny pouze ručními zbraněmi, t. j. karabinami a pistolemi. Těchto letounů bylo použito jen k průzkumu.

Vývoj techniky a stále vzrůstající požadavky na činnost letectva učinily z něho během války zbraň, jež přenesla boj do prostoru, který byl až do té doby polem sportovního závodění, a jež se stala nepostradatelnou složkou velitelství a ostatních zbraní při provádění pozemních operací. Tyto úkoly měly v zápětí vyzbrojení letounů kulomety a pumami a učlenění letectva v různé druhy.

Letectvo se postupně dělí na zpravodajské pro zvědy, pro blízký průzkum, pro součinnost se zbraněmi a na letectvo bojové, t. j. stíhací, bombardovací a bitevní.

Tvoří se taktika letectva; r. 1917 a 1918 je používáno k akcím celých leteckých jednotek, letek a perutí.

Ke konci války mělo říšskoněmecké vojenské letectvo k dispozici 5000 letounů.

Zvýšené materiální požadavky měly za následek rozvoj leteckého průmyslu. Počet leteckých továren se rozmnožil za 4 léta války z 8 na 53. Letectvu dodaly ony továrny za uvedenou dobu 47.099 letounů a 40.449 motorů.

Činnost říšskoněmeckého letectva za světové války znázorňuje tento výpočet:

Ztráty v zápolí: 584 důstojníků, 1378 poddůstojníků a mužstva let. personálu,

na frontě: 2447 důst., 2431 poddůst. a mužstva let. personálu, celkem: 6840 mrtvých, 7431 zraněných, 1372 nezvěstných.

Ztráty materiálu na frontách v leteckých bojích: 3.128 letounů, 40 vzducholodí a 546 upoutaných balonů.

Úspěchy:

sestřeleno: 9.232 letounů,

620 upoutaných balonů,

2 vzducholodí.

V těchto výsledcích participuje dělostřelectvo proti letadlům těmito počty: 1 vzducholodí, 1.537 letouny, 75 upoutanými balony. Kromě toho zničilo letectvo značný počet lodí, 3 ponorky, tanky atd.

Po skončení světové války bylo mírovou smlouvou (čl. 158) vojenské letectvo Německu zakázáno vůbec.

Voj. letecký materiál byl zničen.

Pro civilní letectvo obsahovala tato smlouva citelná omezení.

Leteckou dohodou pařížskou ze dne 22/5 1926 byl početní stav německého letectva limitován takto:

Civilnímu letectví byl ponechán volný rozvoj, ale s těmito omezeními:

byla zakázána stavba letounů vojenských typů nebo typů přeměnitelných ve vojensk;

rozvoj civilního letectví měl být udržován v rozsahu odpovídajícím normálnímu rozvoji;

počet pilotů měl odpovídat skutečné potřebě podle hořejšího omezení; udělování subvencí mělo být kontrolováno říšskou vládou;

byl zakázán jakýkoliv výcvik a výchova rázu vojenského a styk branné moci s leteckými organisacemi;

příslušníci branné moci se nesměli podrobit leteckému výcviku. Výjimečně bylo povoleno cvičit počínaje 1. lednem 1926 ročně 36 voj. osob ve sportovním létání. Jména těchto osob musila být uveřejněna ve voj. věstníku;

měla být vedena přesná registrace leteckých továren, pilotů, podniků a leteckých organisací a letounů;

letadla řízená bez pilotů byla zakázána;

pro leteckou policii platilo stejné omezení; nesměla mít letouny.

Až do roku 1933 odpovídal vnější vzhled německého letectví těmto požadavkům.

Letectvo bylo podřízeno oddělení zvanému Luftfahrt-Abteilung u říšského ministerstva dopravy. Sportovní letectví bylo organisováno v Deutscher Luftfahrtverband, Aeroklub von Deutschland a v několika leteckých skupinách; letectvo dopravní v 10 dopravních společnostech, letecký průmysl v Reichsverband der deutschen Lf.-Industrie, letecké výzkumnictví v D. Forschungsrat für Luftfahrt.

V tomto civilním letectví si vojenská správa zajišťovala provisorné své potřeby personální i materiální.

Voj. letouny vyráběly hlavně odbočky leteckých továren v cizině, ve Švédsku, Holandsku, Dánsku, Rusku, Turecku, Portugalsku a Švýcarsku.

Zvýšená činnost byla věnována propagaci a rozmnožení počtu vyvíjeného personálu.

Nastolením dnešního Hitlerova režimu nastal obrat. Německo se rozhodlo, soudě podle později zjištěných úkazů, ukončit dotavadní provisorium a provést přípravy k vybudování voj. letectva.

Tyto přípravy, jeví se hlavně v reorganisaci civilního letectva a v založení voj. leteckých škol, byly provedeny pod rouškou letectva civilního.

Bylo zřízeno samostatné ministerstvo letectví, v jehož čelo byl postaven ministr letectví Göring. Jeho osobnost — člověk energický, houževnatý, bývalý válečný letec, poslední velitel slavné Richthofenovy stíhací peruti — dává záruku energického a rychlého postupu v organisaci a budování.

Bývalý komisariát pro letectvo se stává samostatným ministerstvem, jemuž podléhají veškeré složky letectva a protiletadlové obrany v říši.

Soudě podle plánu budovy ministerstva letectví, která má být dokončena v nejbližší době, běží tu o vybudování mohutného ústředí značné početného letectva.

Počáteční přípravné práce, t. j. stavba letišť, budování leteckých škol, provádění bojového leteckého výcviku, zvýšená kadence výroby v leteckém průmyslu, byly nasazeny v takovém měřítku, že nebylo lze na delší dobu pomýšlet na utajení těchto příprav. Čekalo se jen na vhodnou dobu, kdy bude možno přiznat se k těmto přípravám oficiálně.

Příležitost se naskytla při pokuse Angličanů o sjednání evropského leteckého paktu. Německu byla nabídnuta účast v tomto paktu, a Německo ji v zásadě přijalo.

Protože podle stanov tohoto paktu byl každý člen povinen zajistit svou leteckou vojenskou mocí jeho úkoly, poukázalo Německo na fakt, že dosud voj. letectva nemá, a ohlásilo, že si voj. letectvo vybuduje. Dne 10. března 1935 oznámil oficiálně ministr Göring zahraničním žurnalistům budování voj. letectva. Den poté byl tento fakt, který znamená porušení versailleské mírové smlouvy, oznámen vojenským přidělcům cizích států.

Při této příležitosti byly přiznány některé již existující voj. letecké školy (Lechfeld, Cottbus, Jüterbog, Schleissheim).

Cvičení protiletadlové obrany v Berlíně dne 19/3 1935 zúčastnila se již stíhací peruť z Döberitz, pojmenovaná „Fliegergruppe — Geschwader Richthofen“, a 15 trimotorových bombardovacích letounů.

Počátkem dubna jsou přehlíženy vojenské letecké jednotky ve Východních Prusích, oddíly protiletadlového dělostřelectva v Berlíně, voj. letectvo se zúčastňuje oslav gen. Ludendorffa u Mnichova a jsou zřízeny další „Geschwader“, totiž Boelcke a Immelmann.

10. dubna defiluje nad Berlínem více než 150 vojenských letounů v leteckých jednotkách.

20. dubna dostává říšský kancléř darem od SA. stíhací peruť a dává jí název „Geschwader Horst Wessel“.

Jak vidět, byly přípravy k vybudování voj. letectva počátkem r. 1935 již tak pokročilé, že se značný počet leteckých jednotek (byly zřejmě postaveny již dříve) mohl za jediný měsíc již zúčastnit veřejného vystoupení.

Co se týče síly a organizace voj. letectva, neuvedl min. Göring nic přesného.

Prohlásil pouze, že jde o vybudování vojenského letectva, jehož úkolem je zajistit bezpečnost ve vzduchu pro německou říši, a co se týče počtů, že bude Německo uplatňovat nárok na číslice, které by mu vzhledem k letectvu sousedů zajistily jeho naprostou bezpečnost.

II. Organizace říšskoněmeckého letectva.

Od 1. dubna 1935 je německé letectvo učleněno takto:

1. letectvo vojenské (Luftwaffe) a
2. letectvo civilní, v němž je vřaděna Luftwaffenreserve.

Do pojmu *Luftwaffe* náleží:

letecké jednotky (Fliegereinheiten),
zbraně pozemní obrany proti letadlům (Flak a Flamaschinenwaffen),
letecké telegrafní vojsko (Fliegernachrichtentruppen),
motorisovaný pluk „General Göring“,
letecká policie.

Luftwaffenreserve:

Je včleněna do sportovního leteckého svazu Deutscher Luftsportverband (D. L. V.), v jehož čele jest akt. pluk. letectva Mahnke, přidělený min. letectví. V rámci jednotlivých zemských skupin tohoto svazu (Luftsportlandesgruppen) jsou zřízeny oblasti leteckých záloh (Luftgaureserven), jichž je v říši celkem 15. V čele Luftgaureserven jsou bývalí, nyní reaktivovaní letečtí důstojníci, většinou v hodnosti majorů. Každá Luftgaureserve má k výcviku létajícího, spojovacího a technického personálu 3–6měsíční školy.

Vyucvičeným personálem jsou jednak doplňovány voj. letecké a telegrafní jednotky, jednak je tento vyucvičený personál po skončení výcviku převáděn do zálohy voj. letectva.

Tímto způsobem byly nepřímě jako zálohy pro voj. letectvo podchy-ceni dobrovolníci starších ročníků, nepodléhajících odvodní povinnosti, až do věku 33 let.

Dále vychovává Luftwaffenreserve dorost pro voj. letectvo již od 14 let věku.

Jsou v ní též velmi kvalitní polovojenské letecké složky, které jsou s to v nynější době organisování a budování voj. letectva nahradit schá-zející dosud část vojenských leteckých jednotek, hlavně zpravodajských a stíhacích.

Je tedy Luftwaffenreserve ohromou zálohou voj. letectva a provádí předletecký a základní výcvik všech skupin leteckého personálu. Její vnější charakter je civilní, vnitřní uclenění jest obdobné jako u Luft-waffe.

Civilní letectvo se člení:

na letectvo sportovní, organisované ve složce Deutscher Luftsport-verband,

na letectvo dopravní, centralisované v Deutsche Lufthansa a

na letectvo říšských drah a pošt.

Veškeré tyto složky podléhají ministerstvu letectví (Reichsluftfahrt-ministerium — RLM.). Ministr Göring jako ministr letectví je samostat-ný, jako velitel voj. letectva „Luftwaffe“ podléhá ministru války a má hodnost „General der Flieger“. Jeho úřední vojenský titul jest „Oberbe-fehlshaber der Luftwaffe“.

Všechny letecké složky mají jednotnou uniformu barvy šedomodré, blůza s otevřeným límcem se podobá naší letecké blůze.

Na límci mají výložky:

ministr letectví a státní sekretář (nyní Gen. Lt. Milch) — bílé,

příslušníci min. letectví — černé,

příslušníci voj. let. jednotek — žluté,

příslušníci Luftwaffenreserve — světlemodré,

let. policie — světlezelené,

pozemních zbraní protilet. obrany — červené,

let. spoj. jednotek — světlehnědé,

důst. zdravotnictva — tmavěmodré.

Příslušníci voj. letectva nosí nárameníky; na čepicích, přílbách a na blůze je výsostný odznak (Hoheitsabzeichen) — orel s roztaženými křídly, třímající v pravém spáru Hackenkreuz.

Nárameníky pro hodnosti poddůstojnické jsou soukenné a jsou lemo-vány žlutě, nárameníky důstojníků do hodnosti plukovníka jsou stříbrné s podložkou barvy výložek, nárameníky generálů jsou zlaté.

Hodnostní odznaky se nosí na výložkách ve formě „vlaštovek“ a na náramenících. Jsou zavedeny zvláštní odznaky nejenom pro létající per-sonál, ale i pro pomocný letecký personál.

Pojmenování hodností u voj. letectva je totéž jako u pozemní armá-dy, vyjma hodnosti mužstva, kde pořad je tento: Flieger, Gefreiter, Ober-gefreiter, Hauptgefreiter. Pojmenování hodností u civilního letectva je poněkud odlišné.

Tvar čepice, kterou nosí mužstvo ve službě, je obdobný naší polní čepici a rovněž i tvar čepice na vycházku.

Jako poboční zbraň nosí letci Fliegerdolch, podobný našemu leteckému kordíku, Offiziersschwert anebo Stichdegen, jehož nošení je velitelstvím Luftwaffe zvlášť povolováno jako vyznamenání pro zasloužilé letce.

III. Letecká velitelství a úřady.

Centrálním úřadem je ministerstvo letectví (R. L. M.). Jemu jsou podřízeny veškeré složky letectva vojenského i civilního, jakož i protiletadlové obrany a leteckého průmyslu. Toto ministerstvo se člení na několik odborů, v jejichž čele jsou většinou aktivní důstojníci. Oficiálně byla přiznána tato organisace:

Luftkommandoamt.

Allgemeines Luftamt.

Lufttechnisches Amt.

Luftverwaltungsamt.

Luftpersonalamt.

Zentral-Abteilung.

Kommando der Fliegerschulen.

Luftzeugmeister.

Inspektor der Flak-Artillerie u. des Luftschutzes.

Luftsportführer.

Celá říše je rozdělena na 5 voj. leteckých oblastí, zvaných Luftkreise (L. K.) a očíslovaných I až V.

V Kielu je Luftkreiskommando VI, které nemá teritorium a jemuž podléhá veškeré letectvo námořní a letecké jednotky, včleněné do ochrany pobřeží.

Veliteli leteckých oblastí jsou generálové se štábem. Podléhají jim veškeré složky „Luftwaffe“ a složky „Luftwaffenreserve“; oni řídí organizaci a budování pozemních leteckých zařízení, zásobování, výcvik a protiletadlovou obranu ve svých oblastech.

Sídla Luftkreiskommand: Königsberg I, Berlin II, Dresden III, Münster IV, München V, Kiel VI.

Civilní letecké úřady. Říše je rozdělena na 15 oblastí, v jejichž čele stojí „Luftämter“ (L. A.). Luftamt vede aktivní důstojník-letec. Do kompetence těchto úřadů náleží:

Organisace a řízení letecké bezpečnostní služby.

Schvalování, zakládání a úpravy letišť.

Připouštění osob k letecké činnosti.

Povolování veřejných leteckých podniků (závodů, leteckých dní).

Stanovení pásem zakázaných pro leteckou činnost.

Úkoly civilní ochrany obyvatelstva proti leteckým útokům.

Tyto úřady podléhají ministerstvu letectví.

IV. Vojenské letecké jednotky.

Organisace:

Kette — roj o 3 letounech.

Staffel — letka o 9 letounech.

Gruppe — peruť o 3 letkách.

Geschwader — vyšší svazek letectva, složený v miru z 3 Gruppen (perutí).

Letecké brigády a divise zatím ještě utvořeny nebyly, ačkoliv při leteckém cvičení v r. 1935 byla jejich předběžná organisace zkoušena.

Pro teritoriální obranu určitých prostorů byl zkoušen svaz „letecké obranné skupiny“ (Fliegerabwehrgruppe), skládající se ze složek letectva stíhacího, bombardovacího a zvědného, ze zbraní pozemní OPL., z poplachové a hlásné služby.

Letectvo se člení:

na zvědné,

na pozorovací,

na stíhací: jednomístné, dvoumístné (těžké),

na bombardovací: lehké, těžké, pro bombardování za letu střemhlav.

Všechny letky mají po 9 letounech. Zdá se, že skutečný počet letounů u letek je větší, aby požadovaný počet 9 letounů byl stále k dispozici.

Velitelem leteckých jednotek v oblasti LKK. je tak zv. „Höherer Fliegerkommandeur“ v hodnosti plukovníka.

Počet voj. leteckých jednotek, které se až dosud objevily veřejně, lze v nynější době odhadnout takto:

zpravodajské: 20—25 letek,

stíhací: 3 snad dosud nehotové Geschwader,

bombardovací: 7 snad dosud nehotových Geschwader.

Kromě tohoto pozemního letectva byly postaveny některé letecké jednotky námořní.

Ačkoliv se Německo oficiálně přiznalo k svému voj. letectvu, přece jeho počty a dislokaci dále přísně tají.

Rozumí se samo sebou, že byly vybudovány střelnice k bojovému výcviku těchto leteckých jednotek, zásobovací střediska na materiál, munici atd.

Letouny voj. letectva byly v měsíci září min. roku jednotně označeny: po stranách trupu je černý kříž v bílém poli, po jeho obou stranách jsou čísla a písmeno, na svislé ocasní ploše je Hackenkreuz v bílém poli.

Totéž označení jako na trupu jest i na spodní a vrchní straně křídel.

Civilní letouny jsou označeny na svislé ocasní ploše jako letouny vojenské, na trupu, spodní a vrchní straně křídel písmenem „D“ a čtyřmístnou skupinou písmen, z nichž prvé značí kategorii letounu a další písmena jsou imatrikulačními značkami letounu v civilním rejstříku ministerstva letectví.

Zdá se však, že zásada označování vojenských letounů není dodržována a že některé voj. letecké jednotky a školy mají dosud letouny označené jako civilní.

Letecké jednotky jsou velmi pohotové a pohyblivé. Jsou zbaveny veškerého materiálu, nutného k zařizování a udržování letišť. Tento úkol obstarávají speciální pozemní jednotky letectva, tak zvané „Fliegerhorstkompanien“.

Neobyčejně hustá síť letišť, dokonale vybavení nejmodernějšími spojovacími prostředky (Fernschreiber, Fernsehwesen, radiotelefonie), vybavení letounů přístroji pro létání v mlze — to vše činí tyto jednotky velmi pohyblivými a pohotovými.

Sledování letecké situace na frontě je svěřeno „leteckým pozorovacím rotám“ (Luftbeobachtungskompanien), organisovaným již v míru.

Každá letecká oblast má svůj „letecký telegrafní oddíl“, složený:

z letecké spojovací roty (Luftnachrichtenkompanie),
 z letecké pozorovací roty (Luftbeobachtungskompanie),
 z letecké telegrafní roty (Fernschreibkompanie).

Letectvo zvědné a pozorovací tvoří samostatné peruti, letectvo bojové je uskupeno v Geschwader.

Peruti v Geschwader jsou číslovány 1—3, letky v Geschwader pořadově od 1—10.

Letectvo pozorovací tvoří samostatnou složku, „letectvo pozemní armády“.

Letectvo bojové a zvědné jest uskupeno pod jedním velením.

Branná soustava a doplňování.

V březnu 1935 bylo vyhlášeno zavedení všeobecné branné povinnosti. Dnem 1. dubna bylo oficiálně přiznáno voj. letectvo.

Branný zákon, vydaný 21. května téhož roku, vztahuje se na celou brannou moc, tedy i na letectvo.

K vykonávání aktivní voj. služby u letectva (Luftwaffe) jsou povoláni schopní branci „der fliegerischen Bevölkerung“, k nimž patří:

a) příslušníci leteckých sportovních svazů (D. L. V.), a to:

členové,

příslušníci, kteří jsou v této organizaci činní ve školách, kursech a „Stürmech“,

D. L. V. — Wehrjugend;

b) personál leteckých dopravních společností,

c) personál leteckého průmyslu, zabývající se výrobou letounů, motorů, leteckých radiových stanic a pomocných leteckých přístrojů.

Nástupním termínem pro brance odvedené k letectvu při normálních odvodech je 1. listopad.

Délka služební doby: 1 rok.

(Dokončení příště.)

Major let. J. Hamšík:

Letouny hlásné a strážní.

V názorech na použití různých kategorií letectva je ještě mnoho věcí nevyjasněných, mnoho polí neprobadaných, mnoho momentů a bojových fází, ponechávajících plnou volnost úvahám a fantasiím.

Nejhorší v té věci je, že mírová doba nedává namnoze nejmenších možností, aby všechno to, co bylo úvahami vykonstruováno, bylo také skutečně a prakticky vyzkoušeno, kterážto okolnost ovšem jenom rozšiřuje možnosti třeba i diametrálních rozporů v názorech — a není nikoho, kdo by plným právem mohl říci, že pravda je na té nebo na oné straně.

Jako příklad uvedu revoluční názor, v poslední době velmi zhusta tradovaný, že se stíhací letectvo stane zvýšením rychlosti materiálu u jiných kategorií letectva složkou zcela nebo téměř bezcennou — jiní naopak tomu tvrdí, že naopak stíhací letectvo — zvlášť u nás — pravého svého významu teprve nabude — ba dokonce, že nám pro své zvláštní možnosti a schopnosti bude musit z velké části nahradit lehké bombardovací letectvo. Kde přesně leží pravda, zda na jednom či na druhém konci,